

Pohjoinen kasvintuotanto ja huoltovarmuuden kehittämiskohteita

Johanna Leppälä

26.5.2026, Loue

Lapin avomaan tuotannon kehittäminen -hanke

Elinvoimakeskus

European unionin osarahoittama

Mitä Lapin maataloilla tuotetaan? (taloudellisesti merkittävimmän tuotantosuunnan mukaan, 1119 tilaa, 2025)

Kasvihuonetuotanto,
13 tilaa

Lammas- ja
vuohitalous, 52 tilaa

Naudanlihantuotanto,
83 tilaa

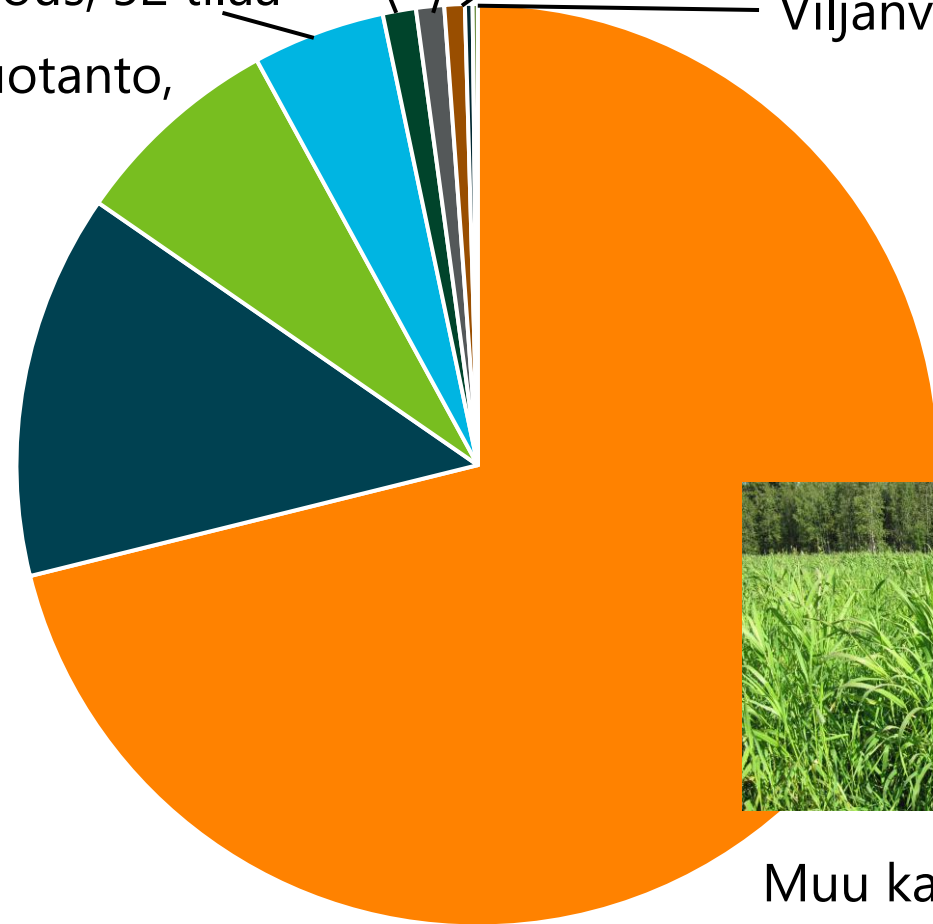

Lypsykarjatalous,
151 tilaa

Sekamuotoinen
tuotanto, 11 tilaa

Avomaan
puutarhatuotanto, 8 tilaa

Viljanviljely, 2 tilaa

Muu kasvinviljely (mm.
nurmet), 796 tilaa

Mitä suomalainen keskimäärin syö? (Elintarvikkeiden kulutukseen tarjolla ollut määrä henkeä kohden, Luken ravintotase 2024)

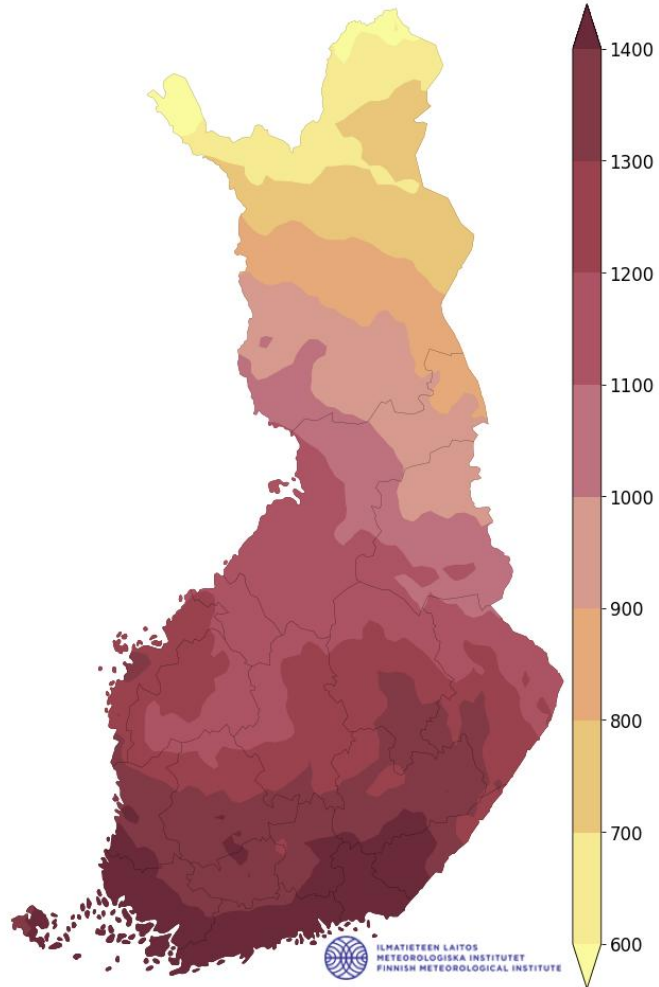

Lapin maatalous ja huoltovarmuus

- Nurmiviljely ja nautakarjatalous sopii Lapin olosuhteisiin, nurmi on viljelyvarma
- Toisaalta huoltovarmuuden kannalta keskeistä monipuolisuus ja hajauttaminen

Muutokset kasvukauden lämpösummassa

Tehoisa lämpösumma, 1991-2020, Ilmatieteen laitos

Rovaniemi:

- Keskiarvo 1991-2020: 979
 - 2023: 1190
 - 2024: 1299
 - 2025: 1155
- Pitenevät kasvukaudet, suuremmat lämpösummat
 - Useiden kasvilajikkeiden viljelymahdollisuudet paranevat pohjoisessa → enemmän kasvintuotantoa ihmisravinnoksi (hyvä ympäristölle että huoltovarmuudelle)

Lapin kasvintuotannossa vähän viljelijöitä, mutta alueella on potentiaalia tuottaa kasveja

- Peruna
- Juurekset (nauris, porkkana...)
- Kaalikasvit
- Sipulit
- Viljat – lajikesuosituksia kauralle Lappiin tulossa ensi viikolla (OatFrontiers)

Kasvintuotannon potentiaali Lapissa - marjat

- Mansikka
- Herukat
- Tyrni
- Vadelma (tunnelissa)

Kehityskohteita huoltovarmuuden kannalta

- Monipuolinen viljely, jossa viljelymenetelmillä pidetään huolta maaperästä
 - Vähentää riippuvuutta lannoitteista ja kasvinsuojeluaineista
 - Viljelyvarmuus, parempi satoisuus
- Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, esim. pölyttäjät
- Tuotantopanokset: siemenet (koko maa!) ja muu lisäysaineisto (taimistot)

Kehityskohteita huoltovarmuuden kannalta

- Viljelijöiden määrä ja ikärakenne – maataloja ja osaamista tarvitaan eri kasvinviljelyn osa-alueilla → osaajien ja osaamisen kadottua maakunnasta, sitä on hyvin hidasta palauttaa
- Jotta meillä on viljelijöitä, viljelyn täytyy olla kannattavaa!
 - Myös julkinen sektori voi hankkia lähellä tuotettua!
- Logistiikka ja varastointi täytyy olla ratkaistu alueellisesti
- Alueella tarvitsee olla myös jalostajia!

Kiitos!

luke.fi